

RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE

Brussel, 17 november 2009 (20.11)
(OR. en)

15575/09

Interinstitutioneel dossier:
2008/0140 (CNS)

SOC 670
JAI 805
MI 413

VERSLAG

van: het voorzitterschap
aan: het Comité van permanente vertegenwoordigers (1e deel) / de Raad (EPSCO)

nr. vorig doc.: 15320/09 SOC 645 JAI 762 MI 407
nr. Comv.: 11531/08 SOC 411 JAI 368 MI 246

Betreft: Voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele gerichtheid
- Voortgangsverslag

I. INLEIDING

De Commissie heeft op 2 juli 2008 een voorstel aangenomen voor een richtlijn van de Raad die erop is gericht de bescherming tegen discriminatie op grond van godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele gerichtheid uit te breiden tot andere gebieden dan arbeid. Het richtlijnvoorstel vormt een aanvulling op de bestaande EU-wetgeving¹ ter zake en voorziet in een verbod van discriminatie op bovengenoemde gronden op de volgende gebieden: sociale bescherming, met inbegrip van sociale zekerheid en gezondheidszorg; sociale voordelen; onderwijs; en toegang tot goederen en diensten, met inbegrip van huisvesting.

¹ Met name de Richtlijnen 2000/43/EG, 2000/78/EG en 2004/113/EG van de Raad.

Een grote meerderheid van de delegaties heeft toen het voorstel in beginsel verwelkomd, en vele delegaties stonden achter de idee dat het voorstel het bestaande juridische kader moet aanvullen door alle vier discriminatiegronden via een horizontale benadering aan te pakken.

De meeste delegaties hebben het belang bevestigd van de bevordering van gelijke behandeling als een gedeelde maatschappelijke waarde in de EU. Verschillende delegaties hebben in het bijzonder gewezen op de relevantie van het voorstel in het kader van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD)². Sommige delegaties zouden evenwel de voorkeur hebben gegeven aan ambitieuzere bepalingen inzake handicaps.

Een aantal delegaties is wel overtuigd van het belang van discriminatiebestrijding, maar vindt dat er, alvorens nieuwe wetgeving op Gemeenschapsniveau aan te nemen, meer ervaring nodig is met de uitvoering van de bestaande communautaire wetgeving. Die delegaties vroegen zich af het Commissievoorstel - dat volgens hen een inbreuk vormt op de nationale bevoegdheid voor bepaalde aangelegenheden en in strijd is met het subsidiariteits- en evenredigheidsbeginsel - in een behoefte voorziet en of de tijd er rijp voor is.

Andere delegaties hebben ook verduidelijking gevraagd en hun zorgen geuit over met name het gebrek aan rechtszekerheid, de bevoegdheidsverdeling en de praktische, financiële en juridische gevolgen van het voorstel.

In dit stadium handhaven alle delegaties een algemeen studievoorbehoud bij het voorstel. CZ, DK, FR, MT en UK handhaven een parlementair voorbehoud, CY en PL handhaven een taalvoorbehoud. Intussen heeft de Commissie bevestigd dat zij vooralsnog vasthoudt aan haar oorspronkelijke voorstel en dat zij een studievoorbehoud handhaaft bij elke wijziging daarvan.

² Zie doc. 12892/2/08 REV 2, 12892/08 ADD 1 REV 1 8321/09, 9277/09 en 12786/09.

Het Europees Parlement heeft op 2 april 2009 in het kader van de raadplegingsprocedure advies uitgebracht³.

II. BESPREKINGEN VAN DE RAAD TIJDENS HET ZWEEDSE VOORZITTERSCHAP

Nadat de Raad (EPSCO) op 8 juni 2009 in kennis was gesteld van de vooruitgang die onder het Tsjechische voorzitterschap is geboekt⁴, heeft de Groep sociale vraagstukken de bespreking van het voorstel onder het Zweedse voorzitterschap voortgezet op basis van de tekstvoorstellen van het voorzitterschap betreffende met name *de werkingssfeer* van de richtlijn, *de bevoegdheidsverdeling* tussen de Europese Gemeenschap en de lidstaten, *de bepalingen inzake handicap en het tijdpad voor uitvoering*⁵. Deze tekstvoorstellen strekken er *onder meer* toe:

- *de werkingssfeer* te verduidelijken door een aanpassing van artikel 3, en door in de overwegingen voorbeelden en toelichting te geven;
- opheldering te verschaffen over de respectieve *bevoegdheden* van de Europese Gemeenschap en de lidstaten door te bepalen dat de bevoegdheidsverdeling onverlet wordt gelaten door de richtlijn (artikel 3, lid 2), en door uitdrukkelijk bepaalde terreinen op te sommen waarop de richtlijn niet van toepassing is (artikel 3, lid 2));

³ Zie doc. A6-0149/2009. Kathalijne Maria Buitenweg (Fractie Verts/ALE) was hiervoor rapporteur.

⁴ Zie doc. 10073/1/09 REV 1.

⁵ Doc. 11774/09, 12792/09, 13238/09, 14009/09 en 15320/09. De werkgroep heeft het voorstel tijdens zes vergaderingen besproken: op 17 juli, 7 en 22 september, 22 oktober, en 9 en 13 november 2009.

- de *bepalingen inzake handicap* nader te preciseren, onder meer door ze beter af te stemmen op het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap en door te zorgen voor een duidelijk onderscheid tussen de algemene eis om de "toegankelijkheid" te verbeteren en de meer specifieke eis om in bepaalde gevallen "redelijke aanpassingen" te doen om "toegang" mogelijk te maken;
- duidelijker bepalingen op te nemen betreffende *legitieme verschillen in behandeling*, onder meer op grond van leeftijd en handicap; en
- het *voorlopige tijdpad voor uitvoering* aan te passen door te voorzien in aparte uitvoeringstermijnen voor het bewerkstelligen van toegankelijkheid in nieuwe gebouwen, voorzieningen en infrastructuur, alsmede in bestaande gebouwen, voorzieningen en infrastructuur die ingrijpend gerenoveerd worden (5 jaar), en in alle overige bestaande gebouwen, voorzieningen en infrastructuur (20 jaar).

De delegaties hebben de tekst van het voorzitterschap over het algemeen verwelkomd als een stap in de goede richting. Uit de besprekingen is echter ook gebleken dat aan vele aspecten van het voorstel nog hard moet worden gewerkt.

III. ONOPGELOSTE VRAAFSTUKKEN

1. Bevoegdheidsverdeling, werkingssfeer en subsidiariteit (artikel 3)

Er is verder beraad nodig over *de werkingssfeer*, ook met de bedoeling om het beoogde bereik van *de bepalingen inzake handicap* vast te stellen (zie hierna) en om de *bevoegdheidsverdeling* tussen de lidstaten en de Europese Gemeenschap nog scherper af te bakenen dan voorheen⁶. Er is met name nog meer werk nodig ter verduidelijking van het delicate onderscheid tussen *toegang* tot bepaalde terreinen, zoals onderwijs, gezondheidszorg en sociale bescherming, en *de organisatie* hiervan, die een nationale bevoegdheid is.

⁶ Zie ook het advies van de Juridische Dienst van de Raad (doc. 14896/08)

2. De bepalingen inzake handicap (artikelen 4, 4bis en 4ter)

Verder beraad is nodig over:

- *de reikwijdte* van de bepalingen en *de concrete verplichtingen* die moeten worden ingesteld, ook wat betreft *de fysieke omgeving* (of de "gebouwde omgeving"), nieuwe en bestaande gebouwen, voorzieningen en infrastructuur, verschillende soorten gebouwen en huisvesting, vervoer, en het ontwerpen en vervaardigen van goederen;
- de methode om na te gaan wat een *onevenredige belasting* uitmaakt, en het begrip *weigering van redelijke aanpassingen*;
- *de financiële, administratieve en praktische gevolgen* van de bepalingen en hun werkingssfeer, met name voor het *mkb en zelfstandigen*; en
- het precieze onderlinge verband tussen de ontwerp-richtlijn en *meer gedetailleerde sectorale normen of specificaties* inzake de toegankelijkheid van bepaalde goederen en diensten, met inbegrip van het openbaar vervoer.

3. Tijdpad voor uitvoering

De delegaties konden zich in het algemeen vinden in de steeds genuanceerdere aanpak met betrekking tot het tijdpad voor uitvoering, maar hebben ook gevraagd om, voordat data worden afgesproken, verduidelijking te scheppen inzake de verplichtingen die de richtlijn in het leven roept.

4. Rechtszekerheid van de richtlijn in haar geheel

Met hun pleidooi voor rechtszekerheid hebben de delegaties de wens geuit dat er in de toekomst geen zaken meer voor het Europees Hof van Justitie (HvJ) behoeven te komen. In dezelfde lijn hebben zij gepleit voor zo duidelijk mogelijke bewoordingen, ook voor de *definities* van de sleutelbegrippen, en benadrukt dat er moet worden gezorgd voor *samenhang met de bestaande wetgeving*.

5. Andere vraagstukken

Een groot aantal andere punten behoeft eveneens verder beraad, onder meer:

- de *rechtsgrond*, met inbegrip van *de grensoverschrijdende* van de Gemeenschapsbevoegdheden op de gebieden die onder de werkingssfeer vallen;
- de begrippen *intimidatie*, *discriminatie door associatie* en *discriminatie op basis van veronderstellingen*;
- legitieme verschillen in behandeling *op grond van leeftijd* (met name met betrekking tot minderjarigen), en *op grond van handicap en leeftijd* bij het verlenen van *financiële diensten* (met inbegrip van bankverrichtingen en verzekeringen);
- het gewenste evenwicht tussen *discriminatiebestrijding* enerzijds en de *rechten van de persoonlijke levenssfeer* anderzijds (onder meer vrijheid van meningsuiting en van godsdienst); en
- het thema *gendermainstreaming* (integratie van het gelijkheidsbeleid).

Nadere informatie en details over de standpunten van de delegaties staan in doc. 14008/09, 14979/09 + COR 1, en 16063/09 ⁷.

IV. CONCLUSIE

Hoewel er onder het Zweedse voorzitterschap aanzienlijke vooruitgang is geboekt met de pogingen om de *werkings sfeer, de bevoegdheidsverdeling, de bepalingen inzake handicap en het tijdpad voor uitvoering te* verduidelijken, moet er beslist nog verder worden gewerkt aan het voorstel. Het Comité wordt verzocht nota te nemen van dit voortgangsverslag en het toe te zenden aan de Raad EPSCO van 30 november 2009.

⁷ Zullen te gelegener tijd worden verspreid.